

Inovované učebné osnovy platné od 1.9.2016

Názov predmetu	ETICKÁ VÝCHOVA
Ročník	šiesty
Časový rozsah výučby podľa i-ŠVP+i-ŠkVP	1 + 0 hod týždenne, spolu 33 vyučovacích hod
Vzdelávacia oblasť	Človek a hodnoty
Škola	Základná škola, Školská 840, 930 37 Lehnice
ŠkVP	Inovovaný ŠkVP pre nižšie stredné vzdelávanie ISCED2 na ZŠ Lehnice
i-ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	nižšie stredné vzdelávanie – 2. stupeň ZŠ
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

* Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

<http://www.minedu.sk/data/att/7539.pdf>

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Hlavnou funkciou povinnej voliteľného predmetu etická výchova v nižšom strednom vzdelávaní je osobnostný a sociálny rozvoj žiakov s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej významné miesto zaujíma prosociálne správanie. Pri plnení tohto cieľa sa primárne využíva zážitkové učenie, riadený rozhovor, diskusia, simulačné hry, ktoré popri informáciách účinne rozvíjajú mravný úsudok, rozlišovanie dobra od zla, orientáciu v etických dilemách dnešnej spoločnosti. Jej súčasťou je rozvoj sociálnych spôsobilostí ako napr. otvorená komunikácia, empatia, asertivita, pozitívne hodnotenie iných a pod. Podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia. Žiaci sú vedení k harmonickým a stabilným vzťahom v rodine, v kolektíve spolužiakov i v iných sociálnych skupinách.

V nižšom strednom vzdelávaní vedíme žiakov k reflexii a prehodnocovaniu svojho správania i správania iných, vzhľadom na cieľovú rovinu etickej výchovy, ktorou je sociálne rozvinutý človek a spolupracujúce spoločenstvo. Preto sa etická výchova javí ako predmet, ktorý pripravuje pôdu pre ostatné výchovy, ktoré súvisia s uplatnením sa nielen v konkrétnych osobných vzťahoch žiaka, ale aj v jeho pripravenosti žiť pre spoločné dobro s inými ľuďmi a pre iných.

CIELE PREDMETU

Žiaci:

- osvoja si základné postoje, ktoré podmieňujú kultivované medziľudské vzťahy,
- nadobudnú spôsobilosť na pochopenie a rešpektovanie najvyššej hodnoty, ktorou je život človeka a všetko, čo vedie k jeho rozvoju,
- získajú spôsobilosti, ktorými posilnia sebaúctu a hodnotenie iných,
- získajú spôsobilosti pri vyjadrovaní svojich citov a nadobudnú úctu k citovému životu iných,
- naučia sa participovať na živote spoločnosti (triedy, školy, regiónu, klubu, mesta),
- zdôvodnia dôležitosť nezávislosti od vecí, drog, médií,
- naučia sa kriticky myslieť, kultivovane diskutovať a akceptovať názory iných,
- ocenia prvky prosociálneho správania v rodine, v žiackom kolektíve i v iných sociálnych skupinách,
- nadobudnú spôsobilosť pochopiť svoju sexuálnu identitu, hodnotu priateľstva, lásky, manželstva a rodiny,
- osvoja si pozitívny postoj k postihnutým, chorým a iným ľuďom, ktorí potrebujú zvýšené porozumenie a pomoc,
- zdôvodnia dôležitosť stanovenia si životných cieľov, etických hodnôt a zachovávanie spoločensky uznávaných noriem.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD**Tematický celok Identifikácia a vyjadrovanie citov 6 hod.**

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pomenovať city zodpovedajúce prežívaniu pohody a nepohody, • uviesť príklady vplyvu citov na zdravie človeka, • zahrať scénu s vyjadrením rôznych emocionálnych stavov, • rozlíšiť kultivovanosť a nekultivovanosť vo vyjadrovaní citov, • zahrať formou scény spôsob vyjadrenia citov spojených s nepohodou 	<p>city</p> <p>základné delenie citov</p> <p>city a zdravie</p> <p>city a výkonnosť</p> <p>kultivované vyjadrovanie citov</p>

Tematický celok Kognitívna a emocionálna empatia 6 hod.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť pojem empatia a jej dôležitosť v medziľudských vzťahoch, • vysvetliť, čo ovplyvňuje empatiu, • používať prvky aktívneho počúvania v komunikácii, • diskutovať o dôvodoch empatie pri riešení problémov, 	<p>empatia</p> <p>faktory ovplyvňujúce empatiu</p> <p>empatia v modelových situáciách</p> <p>počúvanie a empatia</p>

Tematický celok Asertívne správanie 9 hod.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • rozlíšiť pasívne, agresívne a asertívne správanie, • predviesť v scénkach ukážky jednotlivých druhov správania, • použiť asertívne techniky v modelových situáciách, • vysvetliť podstatu asertívnych práv, • použiť v bežnej komunikácii prvky asertívneho správania, 	<p>asertivita</p> <p>typy správania: pasívne, agresívne a asertívne, ich výhody a nevýhody</p> <p>asertívne techniky a ich použitie</p> <p>asertívne práva a ich použitie</p>

Tematický celok Pozitívne vzory správania v histórii a v literatúre 3 hod.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť pojmy: vzor, model, idol, ideál, • rozlíšiť pozitívne a negatívne vzory historických postáv, • analyzovať vlastnosti zobrazených vzorov, • posúdiť, ktoré vlastnosti vzoru je vhodné si osvojiť, • diskutovať o morálnych dilemách, 	<p>vzor, model, idol, ideál</p> <p>vzory správania v histórii</p> <p>literárne vzory, filmoví hrdinovia</p> <p>dobro a zlo</p>

Tematický celok Pozitívne vzory v každodennom živote 5 hod.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • uviesť rozdiel medzi reálnymi a zobrazenými vzormi, • vysvetliť dôležitosť prosociálnych vzorov, • identifikovať pozitívne vzory vo svojom okolí, 	<p>reálne vzory správania</p> <p>verejné vzory správania</p> <p>anonymné prosociálne vzory</p>

<ul style="list-style-type: none"> • zhodnotiť dôležitosť prítomnosti vzorov vo svojom živote, • posúdiť dôsledok vlastného správania pre iných, najmä mladších, 	
--	--

Tematický celok Prosociálne správanie 5 hod.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť prosociálne správanie a jeho druhy, • uviesť príklady prosociálnych ľudí vo svojom okolí, • vysvetliť vzťah empatie a prosociálneho správania, • prejaviť konkrétnu pomoc spolužiakom, • zhodnotiť, v akých sociálnych projektoch by mohol participovať. 	prosociálne správanie a jeho druhy (pomoc, darovanie, delenie sa, spolupráca) fyzická a psychická pomoc empatia v prosociálnom správaní spolupráca na sociálnych projektoch

METÓDY, FORMY, POSTUPY PRÁCE

Metódy	Postupy	Formy
<ul style="list-style-type: none"> • motivačná vstupná -motivačné rozprávanie, rozhovor • expozičná - metóda priameho prenosu poznatkov - monologická slovná (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, prednáška) dialogická slovná (rozhovor, beseda, dramatizácia) metóda sprostredkovaného prenosu poznatkov - demonštračná (demonštrácia obrazu, filmu, pohybu, činnosti, akustická, ...) • motivačná vstupná - problém ako motivácia • fixačná - metóda opakovania a precvičovania vedomostí a spôsobilostí - metóda otázok a odpovedí, opakovací rozhovor 	<ul style="list-style-type: none"> • komplexný bez rozkladania (pri jednoduchých témach a úlohách) • analyticko - syntetický (rozklad na časti a následné skladanie do celku) • induktívny (od konkrétneho ku všeobecnému) • deduktívny (od všeobecného ku konkrétnemu) 	<ul style="list-style-type: none"> • skupinová na hodine • individuálna na hodine • Samostatná práca žiakov

PRIEREZOVÉ TÉMY A MEDZIPREDMETOVÉ VZŤAHY

Tematický celok Identifikácia a vyjadrovanie citov

Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj - osvojiť si, využívať a ďalej rozvíjať zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce

Medzipredmetové vzťahy – Hudobná výchova, Výtvarná výchova, Slovenský jazyk a literatúra, Biológia

Tematický celok Kognitívna a emocionálna empatia

Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj - osvojiť si, využívať a ďalej rozvíjať zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce, získať a uplatňovať základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií

Environmentálna výchova - rešpektovať základné pravidlá pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie

Medzipredmetové vzťahy – Biológia

Tematický celok Asertívne správanie

Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj - osvojiť si, využívať a ďalej rozvíjať zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce, získať a uplatňovať základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií, rešpektovať rôzne typy ľudí a ich názory a prístupy k riešeniu problémov.

Mediálna výchova - získať kritický odstup od mediálnych produktov a ich obsahov a rozpoznať mediálne spracovanú realitu

Multikultúrna výchova - uplatňovať svoje práva a rešpektovať práva iných ľudí

Medzipredmetové vzťahy – Slovenský jazyk a literatúra, Anglický jazyk

Tematický celok Pozitívne vzory správania v histórii a v literatúre

Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj - osvojiť si, využívať a ďalej rozvíjať zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce, základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov, rešpektovať rôzne typy ľudí a ich názory a prístupy k riešeniu problémov

Medzipredmetové vzťahy – Slovenský jazyk a literatúra, Dejepis, Anglický jazyk, Informatika

Tematický celok Pozitívne vzory v každodennom živote

Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj - osvojiť si, využívať a ďalej rozvíjať zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce, základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov

Ochrana života a zdravia - rozpoznať nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie

Mediálna výchova - uvedomiť si význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti, získať kritický odstup od mediálnych produktov a ich obsahov a rozpoznať mediálne spracovanú realitu

Medzipredmetové vzťahy – Slovenský jazyk a literatúra

Tematický celok Prosociálne správanie

Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj - osvojiť si, využívať a ďalej rozvíjať zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce

Environmentálna výchova - rešpektovať základné pravidlá pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie

Ochrana života a zdravia - pochopiť dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života

Medzipredmetové vzťahy – Slovenský jazyk a literatúra

HODNOTENIE PREDMETU

Na hodine etickej výchovy žiakov hodnotíme známku, ale najmä slovne. Je vhodné a žiaduce jednotlivcov slovne oceniť počas hodiny a skupinu žiakov priebežne i na konci hodiny. Žiaci by mali tiež mať priestor na vyjadrenie, ako sa cítili, ako sa im hodina páčila, v čom by privítali zmenu. Predmet je na vysvedčení klasifikovaný podľa Metodického pokynu č. 22/2011-R na hodnotenie žiakov ZŠ.

UČEBNÉ ZDROJE

Etická výchova používa učebnicu schválenú MŠVVaŠ SR. Podnety na činnosť nachádza učiteľ v metodických príručkách a v iných materiáloch, ako aj v obsahu vyučovacích predmetov druhého stupňa. Aktualizuje ich podľa podmienok skupiny, cieľov a obsahu etickej výchovy.

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

- dostupné učebnice

- internet
- časopisy
- multimédiá
- didaktické pomôcky
- tlač
- televízia, rozhlas
- divadlo

Obsah vzdelávania je možné meniť podľa aktuálnych výchovno-vzdelávacích potrieb triedy – školy.

Školský rok 2016-2017 je „Rokom čitateľskej gramotnosti“. Pri napĺňaní jeho cieľov budeme vychádzať zo „Stratégie rozvoja čitateľskej gramotnosti v podmienkach ZŠ Lehnice“, ktorá bola vypracovaná na základe „Národnej stratégie zvyšovania úrovne a kontinuálneho rozvíjania čitateľskej gramotnosti“, schválenej ministerstvom školstva v novembri 2015 a aktualizovanej NR SR v apríli 2016.

Poznámka:

Súčasťou týchto UO sú aj materiály, v ktorých je implementovaný Národný štandard rozvoja FIG a Národná stratégia zvyšovania úrovne a kontinuálneho rozvíjania CIG v podmienkach ZŠ Lehnice spolu s aktualizáciou o Dodatok č. 1 (platný od 1.9.2016).